

Innovationsguiden

Sammanfattning

Falkenberg snämnden har tillsammans med Falkenbergs kommun och Polisen under 2018 deltagit och genomfört SKL:s utbildningsprogram "innovationsguiden", utbildningsprogrammet har bestått av tre utbildningsträffar. Innovationsguiden är ett förhållningssätt och en arbetsprocess. Innovationsguiden består av 6 steg: ringa in, undersöka, fokusera, ta fram idéer, testa idéer och slutligen förveckliga. Sista steget innan förveckligande av idéer är att testa en idé, i detta fall tillsammans med boende på Sloalyckan. Samtliga steg syftar till att närma sig den boendes egna perspektiv och synsätt i vad som behövs för att förbättra livsvillkoren på Sloalyckan. Med hjälp av de boendes perspektiv har en av många idéer genererats och där det vidare arbetet handlat om att tillsammans med de boende utreda förutsättningarna för en familjecentral, vad den kan tänkas innehålla, placering av den och utformningen av den.

Bakgrund

Falkenberg snämnden samverkar med Falkenbergs kommun och Polismyndigheten genom Rådet för Social Hållbarhet. Under 2017 har rådet identifierat ett antal utmaningar i arbetet för ett mer hållbart Falkenberg, däribland skillnaderna i uppväxtvillkor inom kommunen. För att möta de komplexa utmaningar som rådet gemensamt identifierat genom workshopen "Tillsammans för Sloalyckan" behövs innovativa lösningar med invånarens behov som utgångspunkt. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) erbjuder ett utbildningsprogram och metodverktyg som heter innovationsguiden. Innovationsguiden innebär att genom invånarinvolvering och medskapande möjliggöra framtagandet av smartare lösningar på komplexa utmaningar. Utvecklingsteamet som deltar i utbildningsprogrammet består av representanter från Falkenberg snämnden, Falkenbergs kommun, polismyndigheten och Räddningstjänsten väst. Genom deltagandet i utbildningsprogrammet innovationsguiden genom projektet "Tillsammans för Sloalyckan" ges möjligheten att åstadkomma smartare lösningar på komplexa utmaningar, i vårt fall att skapa förutsättningar för att stärka livsvillkoren i bostadsområdet Sloalyckan. Utbildningsprogrammet pågår mellan perioden november 2017 och september 2018.

Syfte/utmaning

Utmaningen ligger i att bostadsområdet Sloalyckan i Falkenberg inte deltar på samma premisser som andra bostadsområden. Sloalyckan har som helhet exempelvis lägre inkomster, lägre utbildningsnivåer, sämre hälsa med mera. Sloalyckan har alltså inte likvärdiga förutsättningar som andra bostadsområden. Detta skapar utmaningen att balansera upp området till mer genomsnittliga livsvillkor.

Den huvudsakliga frågeställningen:

- Hur kan vi tillsammans med de boende skapa förutsättningar för en förflyttning och förbättring gällande livsvillkoren?

Resultat

Både de boende och verksamheter fick tidigt uttrycka svagheter och styrkor kring Sloalyckan genom en gemensam swot-analys av området där tillgängligheten och närheten till city var exempel på styrkor medan skadegörelse, segregation och medias negativa bild pekades ut som svagheter. De workshops som genomförts pekade åt samma riktning, samtliga aktörer uttryckte att det var högst relevant att fortsätta arbetet mot att skapa en tydlig organisation och struktur kring Sloalyckan men även specifikt mot att fortsätta arbetet med att skapa en Familjecentral/Communitycenter som svar på de identifierade utmaningarna. I de djupintervjuer som genomförts med boende och centrala nyckelpersoner framkom det att vissa utmaningar/områden var viktigare än andra. Främst kretsar det kring områdena; boendemiljö/utemiljö, familj/föräldraskap, segregation/integration, aktiviteter/föreningsliv och samverkan/samordning. Dessa områden gick att förena genom en huvudsaklig idé, en Familjecentral/Communitycenter där möjligheten finns att samla funktioner under samma tak.

Januari 2019 fortsatt arbete genom att testa idén om Familjecentral/Communitycenter med boende på Sloalyckan. Testet av idén skedde genom en framtagen prototyp i form av en vägs skylt. Den var gjord utifrån de boendes uttryckta behov och fokuserade på olika funktioner som kan tänkas ingå i en familjecentral. Det är alltså inte själv byggnaden som ska utformas och identifieras utan snarare innehållet i den. Testet visade att boende prioriterar högt olika aktiviteter och kurser inriktat mot vuxna. Olika myndighetskontakter var också högprioriterat, vilket betydde möjlighet att träffa olika myndigheter i Familjecentralen/Communitycenter för stöd, hjälp och information. Tillgång till BVC på området och aktiviteter inriktade till barn i skolåldern visade sig vara starka behov. Aktiviteter för barnen som är mellan 6 och 12 år motiveras utifrån olikheter i uppväxtvillkor. Riktade insatser för den här ålderskategorin skulle jämna ut bland annat påverkan på familjernas olika socioekonomiska resurser. (se Bild 1.)

Bild 1. Resultat (11.1.2019)

Antal "röster" N=9	Hög prioritering av utbud i community center/ Familjecenter	Övriga kommentarer
5	Kurser, bl.a. SFI och SFF	
5	Polisen, besök och närvaro	
4	BVC	
4	Inriktning mot större barn – öppet fritids tillsammans med föräldrar och syskon	Extra öppettider: eftermiddagar och kvällar samt skollov. Möjlighet till aktiviteter för ekonomiskt svaga familjer
4	Pappagrupp	notering: det var mest kvinnor som deltog diskussionerna
4	Möjlighet att träffa myndigheter: F-kassan, Arbetsförmedlingen, FABO mm.	Ett delat kontor sågs som en möjlighet där tillfälle för myndighetsstöd skulle vara tillgängligt någon gång varje vecka. Öppna förskolan förmedlar redan idag mycket information men det skulle vara bättre med myndighetsbesök.
2	Generellt en mötesplats	

Slutsats

Enligt definitionen består Familjecentralen av minst tre aktörer: öppen förskola, BVC och socialtjänst med inriktning mot förebyggande arbete, huvudsakligen till familjer med barn 0 - 6 år. Communitycenter är mer öppet definierat så som en trygg mötesplats. Det kan dessutom inrikta sig till alla åldersgrupper och innehåller oftast kurs- och föreningsaktiviteter. I grannskapsarbetet i området har det också kommit fram att arbetet med större närvaro av olika organisationer behöver öka och tillit till myndigheter behöver främjas. Arbetsgruppen förespråkar att begreppet communitycenter i fortsättningen används i syfte att komplettera öppna förskolans, socialtjänstens och BVC tjänster och nå alla ålderskategorier.

En fråga som följt arbetet sedan förslaget om ett communitycenter togs fram var huruvida en sådan lösning eventuellt kunde få en motsatt effekt mot det som avsågs, dvs kunde de önskade positiva effekterna av ett communitycenter snarare kunna komma att bli negativa? Det som vi ser som en önskvärd effekt av ett center är att det kan verka som en brygga för de boende på Sloalyckan och som en sockerbit för icke-boende på Sloalyckan, dvs att det för de boende kan underlätta och utöka kontakterna med de samhälleliga institutionerna/näringslivet/övrigt civilsamhälle och att det också verkar för ett större inflöde till Sloalyckan av boende utanför området.

En annan fråga som vi diskuterat under arbetets gång är hur långsiktig lösningen är. Hur hanterar vi ett communitycenter, placerat i ett område som inte längre betraktas som socialt utsatt? Hur gör vi om vi får ett annat område med liknande problematik? Erfarenheten säger

oss att dessa områden inte varierar på kort sikt. De riskfaktorer som tenderar att ansamlas i dessa områden har endast långsiktiga lösningar och rör problematik som vi måste ta oss an ur ett långsiktigt perspektiv, dvs åtgärder som signalerar uthållighet och kontinuitet, snarare än ett pärlband av kortare punktinsatser. Fördelen med ett communitycenter är att dess innehåll kan justeras över tid för att passa eventuellt förändrade behov.

Heli Villanen, Anneli Svensson och Lars Backlund